

Úrad pracuje na téme národného významu, pripravuje Architektonickú politiku Slovenska

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR čakajú v roku 2025 mnohé výzvy, úlohy a priority. Jednou z nich je aj príprava stratégie Architektonickej politiky Slovenska (APS), ktorá má zásadným spôsobom zvýšiť kvalitu života a bývania v krajine. Sme totiž jednou z dvoch krajín Európskej únie, ktorej spomínaný strategický dokument chýba. Ten má jasne zadefinovať vízie a základné ciele pre zvýšenie kvality vystavaného prostredia. Na dokumente celospoločenského významu sa celý rok budú podieľať aj odborné tímy zo Slovenskej komory architektov a Fakulty architektúry a dizajnu STU.

Konečné znenie národnej stratégie Architektonickej politiky Slovenska predloží vedenie Úradu pre územné plánovanie SR vláde na schválenie koncom roka. Počas roka bude úrad ako gestor s odbornými garantmi zo Slovenskej komory architektov a Fakulty architektúry a dizajnu STU tvoriť národnú koncepciu s cieľom zlepšenia kvality vystaveného prostredia. V súčasnosti totiž chýbajú systémové riešenia, ktoré by zahŕňali architektonickú kvalitu a efektívne plánovanie sídel a krajiny vzhľadom na estetiku, životné prostredie, ale aj život spoločnosti. Predložená koncepcia Architektonickej politiky Slovenska je dokumentom národného významu a bude jednou zo súčastí naplnenia Stratégie kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030, ktorú schválila Vláda SR ešte v roku 2023.

„V tomto roku náš úrad čakajú zásadné míľniky. Okrem nového stavebného zákona, ktorá v parlamente čaká na schválenie, rezonuje v spoločnosti aj stratégia Architektonickej politiky Slovenska. Tento dokument celospoločenského významu, pri ktorom sme gestorom a koordinátorom, prinesie verejnosti vyššiu kvalitu života a bývania s ohľadom na životné prostredie, sociálnu súdržnosť a kultúrnu identitu. Veľmi si vážim, že na tomto strategickom dokumente sa môžeme oprieť o odbornú a aj akademickú obec, keďže na nej participujú Slovenská komora architektov a Fakulta architektúry a dizajnu STU,“ uviedol Milan Valašík, predseda Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR. Zdôraznil, že aj pri tvorení koncepcie Architektonickej politiky Slovenska sú dôležité slovenské mestá, obce a vyššie územné celky, pre ktoré od začiatku chceme byť silným partnerom. Milan Valašík chce, aby stratégia zohľadňovala potreby miest a obcí a bola nápomocná pri plnení ich cieľov.

Architektonická politika Slovenska reaguje na iracionálnu výstavbu a potrebu odstránenia nekonceptnej roztrieštenosti v oblasti financovania obnovy budov. Medzi kľúčové ciele patrí sformulovanie konkrétnych požiadaviek na kvalitu rozvoja sídel a realizáciu stavieb ako aj určenie spôsobu, akým ich dosiahnuť. Architektonická politika má prepojiť územné plánovanie na strategický regionálny rozvoj a zharmonizovať ich vzájomné vplyvy. Okrem toho počíta aj so zlepšením postavenia profesie architekta, urbanistu a odborníka na infraštruktúru, navrhovanie, projektovanie a zhotovovanie stavieb, ako aj so zvýšením povedomia o význame architektúry, urbanizmu a stavebnej kultúry pre kvalitu života a budovanie vzťahu k vystavanému prostrediu.

„Téma architektúry na Slovensku aktuálne nie je koncepcne uchopená, napriek tomu, že sa dotýka viacerých oblastí a celstvo definuje prostredie, v ktorom žijeme. Inovatívna a dobre navrhnutá architektúra, ktorá je funkčná, estetická, zdravá, bezpečná a šetrná k životnému prostrediu, zlepšuje kvalitu života obyvateľov, podporuje ekonomický rast a vytváranie hodnôt. Na dosiahnutie týchto cieľov sme vytvorili projektový tím odborníkov zo širokého spektra odvetví, ktorý sa bude venovať príprave stratégie. Architektonická politika

Slovenska bude odrážať potreby našej krajiny a umožní Slovensku prijímať zodpovedné strategické rozhodnutia, skonštatoval **Ivan Zizič**, podpredseda Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR.

Väčšina európskych krajín už prijala architektonickú politiku, ktorá priniesla skvalitnenie života v krajine a rozvoj identity. Slovensko je jedna z dvoch krajín Európskej únie, ktoré túto politiku ešte nemá. Pripravovaná stratégia bude mať tak pre našu krajinu obrovský význam. Prispeje k skvalitneniu verejného priestranstva, zvýši dopyt po architektonických službách zo strany verejného zadávateľa, definuje kvalitatívne kritériá pre posudzovanie architektúry a jej spoločenských a ekonomických dopadov. Vďaka Architektonickej politike Slovenska sa zvýši dopyt po inštitúte architektonických súťaží a vytvorí prostredie pre uplatnenie absolventov odboru architektúry. Taktiež podporí znalostné a kreatívne zložky stavebného priemyslu a tvorbu nových pracovných miest v odvetví projekcie.

„Architektonická politika Slovenska je kľúčovým krokom k zvýšeniu kvality vystavaného prostredia, ktorá úzko súvisí s kvalitou života. Sme radi, že touto témou sa prehlbuje naša spolupráca s Úradom pre územné plánovanie a výstavbu SR. Veríme, že ako odbornému garantovi sa nám podarí prispieť našou expertízou k vytvoreniu stratégie, ktorá umožní zvýšiť povedomie o význame architektúry ako súčasti nášho kultúrneho bohatstva a zároveň vytvorí rámec pre rozsiahlu diskusiu o tejto téme,“ poznamenala **Nora Vranová**, predsedníčka Slovenskej komory architektov.

V rámci príprav stratégie APS bude spracovaných niekoľko analýz a štúdií, ktoré upresnia, čo by mala obsahovať. Následne pracovná skupina zložená z odborníkov sformuluje jej navrhovanú podobu. Ďalším krokom bude medzirezortné pripomienkové konanie, v ktorom sa k návrhu vyjadria dotknuté subjekty a ministerstvá, vrátane zainteresovanej verejnosti. Po prerokovaní všetkých pripomienok a ich zapracovaní bude stratégia Architektonickej politiky Slovenska na konci roka 2025 predložená vláde SR na schválenie.

DOPLŇUJÚCA INFORMÁCIA:

Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky vznikol 1. júna 2022 na základe rozhodnutia parlamentu. Úrad je s účinnosťou od 1. januára 2023 ústredným orgánom štátnej správy pre územné plánovanie (okrem ekologických aspektov), výstavbu a vyvlastnenie. Odo dňa svojho zriadenia vykonáva všetky činnosti potrebné k zabezpečeniu riadneho chodu úradu a k prechodu práv a povinností v oblasti územného plánovania, výstavby a vyvlastnenia podľa doterajších všeobecne záväzných právnych predpisov z Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky na úrad od 1. januára 2023. Zákon o územnom plánovaní č. 200/2022 Z. z. nadobudol účinnosť 1. apríla 2024.

Kontakt:

Simona Parížeková, hovorkyňa
tel.: + 421 910 429 809
e-mail: tlacove@stavebnyurad.gov.sk
web: www.uupv.sk